

John Adam Buchness, M.D. [Jonas Bučnys]

Vytautas Doniela, Sydney, Australia

Šiandien Lietuvoje beveik nežinomas ir negirdėtas, lietuvių kilmės JAV-jose gyvenęs gydytojas John Buchness buvo ne tik to meto vienas pirmųjų lietuviškosios filatelijos pradininkų, bet ir savo šauniu rinkiniu pagarsėjęs specialistas. Kaip žinovas, buvo netgi vadinamas "Dean of Lithuanian Philately" (populiarus pirmūno pagarbos vardas, kurio "savininku" vėliau tapo Walter E. Norton).

Dr. Buchness gimė jau JAV-jose, Baltimorėje 1892 m. birželio 17 d. Jo tėvai į JAV buvo atvykę dar caro laikais. Patsai John medicinos mokslus baigė Maryland valstijoje, prieš tai dar tarnavęs JAV kariu Pirmame pasauliniame kare, Prancūzijos laukuose. Jis buvo draugiška asmenybė, visuomenininkas, ir dar ilgus metus dalyvavo medikų draugijoje.

Bet kaip daug to meto lietuvių ateivių, John buvo aktyvus ir lietuvių sambūriuose. Walter E. Norton mini (paliekame verčiau amerikiečių kontekste suprantamus terminus), kad -

He was a fifty-year member of the Lithuanian Post #154, American Legion, having also served as its Post Commander... He was one of the first Past Presidents of the Knights of Lithuania, "Lietuvos Vyčiai", a national organization".

Kartu jis buvo aistringas filatelistas, veiklus organizacijose ir parodose. Tokius faktus vėlgi užfiksavo Walter E. Norton:

Among the awards for his collections were the Grand Award from the Oriole Philatelic Society in 1939; a Bronze Award in 1956 at FIPEX at New York; and a Plaque for the outstanding Aero-Philatelic Exhibit at the National Philatelic Exhibition in 1949; as well as the Sieger Aero-Philately Medal at Balpex in 1965. In 1957, 1958 and 1960 he was given silver trays for service as General Chairman of the National Philatelic Exhibitions.

[In the Lithuania context] Dr. Buchness was a Charter member of the Lithuania Philatelic Society of New York...he was the Expertizer of Lithuania Postage Stamps for the American Philatelic Society. John was not a prolific philatelic writer but had a storehouse and fund of philatelic knowledge.

Dr. Bučnio [Buchness] Lietuvos rinkinio kokybė ir plotis matyti iš varžytinių katalogo. Varžytines pravedė to meto pasaulinė firma H.R.Harmer Inc., New York, 1971 m. geg. 18-20 d. Rinkinį sudarė Lots 420 - 643. Kadangi dėl daugelio objektų vyko kietos kovos, rezultatai buvo puikūs. Karščiausiu objektu tapo Lietuvos vokų bei pašto istorijos konglomeratas, kurio galutinė kaina viršijo pradinį įvertinimą net dešimteriojai. Įspūdingiausią rinkinio dalį sudarė pirmieji Lietuvos ženklai (Vilniaus ir Kauno laidos - jų buvo apie 120 lotų), kurie ir tais laikais lietuvių rinkėjų buvo aistringai renkami ir analizuojami. Vien su retąja klaida - 5 sk. vietoj 15

sk. pirmoje Kauno laidoje, poz. 10, rinkinyje buvo keli ženklai. Netrūko, žinoma, ir trikampių su konsulato užspaudu "Darius-Girenas", ant vokų ir su variantais.

Po pusės šimtmečio idomu yra vartyti tą varžytinių katalogą - ne tik dėl rinkinio gausumo bei objektų retumo, bet ir todėl, kad ano meto kainos dabar atrodo tarsi vaikiškos. Tačiau toks palyginimas kartu atveria, kaip toli pažengęs yra dėmesys lietuviškai filatelijai. O tai, bent dalinai - visgi nuopelnas tokių pradininkų kaip Buchness - Bučnys.

John A. Buchness mirė 1970 m. lapkričio 18 d., palaidotas Catonville, JAV. Turėjo 6 sūnus (beveik visi gydytojai), 2 dukras ir jau 41 anūką ir 2 proanūkus. Tarsi lygiagrečiai gausėjanti kolekcija.

PUBLIC AUCTION
TUESDAY, WEDNESDAY, THURSDAY
MAY 18-20, 1971

H.R. HARMER INC.
6 WEST 48th STREET, NEW YORK, N. Y. 10036

RARE POSTAGE STAMPS
TUESDAY, at 1:30 p.m.
GERMANY, STATES AND COLONIES
*by order of the beneficiary of the Estate of Edwin S. Bayer, Jr.
on instructions received from the United States Trust Company
of New York; and other owners.*

WEDNESDAY at 1:30 p.m.
LITHUANIA
*formed by the late Dr. John A. Buchness
of Baltimore, Md., offered by order of the Executors.*

Kita informacija iš interneto (A.J.):

Iš www.aidai.eu: Dr. Jonas Bučnys (1892 - 1970) gimė Baltimorėje, mokėsi Loyola High School ir Loyola College, baigė Maryland University — Medical School 1919 m. Praktikavo Baltimorėje. Pirmojo pasaulinio karo metu tarnavo Amerikos kariuomenėje ir buvo išsiųstas į Prancūziją. Dar kolegijoje, buvo aktyvus ir visų mėgiamas Oyster Roast pirmininkas, futbolo klubo narys, o vėliau Loyolos kolegijos tarybos prezidentas. Už savo darbą kolegijai buvo gavęs daug pažymėjimų bei medalių. Dr. Bučnys buvo lietuvių veteranų posto vadovas ir Lietuvos vyčių narys. Tačiau daugiausia laiko ir energijos, šalia savo medicinos praktikos, jis skyrė filatelijai. Turėjo labai vertingus pašto ženklų rinkinius ir gavo daug pažymėjimų (award from the Oriole Philatelic Society, International Philatelic Exhibition, Aero-Philatelic Exhibition ir kt).

Notes on the vicissitudes of Lithuania / John A. Buchness In: BLPSNY 1977 ; 100. - p. 7705-7707. - Reprint from: Mekeel's weekly Sept. 4, 1944

